

september 2021, jaargang 62 nummer 7

Beste tuin vrienden

Voorwoord nieuwsbrief september 2021

Nieuwsbrief september 2021, Groei en bloei afdeling Breda e.o. In september start het nieuwe Groei en Bloei seizoen. Echt iets om naar uit te kijken. Hopelijk valt corona mee en kunnen we elkaar ook weer ontmoeten. Het digitale

programmaboekje over de periode september t/m december is verstuurd en jullie hebben alle belangrijke data al naar je eigen agenda kunnen overbrengen. Op 9 september hebben we de inloopavond bloemschikken, locatie Curio, de

binnenlandse tuinenreis op 10 en 11 september, 15 september verzorgt Cor Bras een lezing over vaste planten in de aula van Curio, op zaterdag 18 september een bezoek aan een Hortensiakwekerij in Zevenbergen en op 25 september de groenmarkt bij Boerderij Wolfslaar. Ook de fotoclub, de tuinclub, de bloemschikkers en de rotstuinclub gaan in september weer aan de slag met hun lessen, lezingen, besprekingen en activiteiten. Op 7 september start de rotstuinclub met een lezing/fotoserie over alpenplanten uit Tirol. Op 21 september neemt Jos Rogiers ons mee in de rozenwereld met een boeiende lezing.

Het voelt goed om na een jaar corona weer met onze activiteiten te beginnen. Vind je het onderwerp van een lezing bij de rotstuinclub en/of de tuinclub interessant om bij te wonen, dan behoort dat tot de mogelijkheden. Overigens wel tegen een kleine vergoeding als je geen lid bent van de rotstuinclub/tuinclub, maar dat mag de pret niet drukken, want je krijgt er veel voor terug. Meld je ruim van tevoren aan bij de contactpersonen van de tuinclub en de rotstuinclub. Heb je interesse voor het bloemschikken dan moet je echt gebruik maken van de inloopavond op 9 september. Heb je vragen over een onderwerp van de fotoclub, kijk ook dan op bladzijde 4 van het programmaboekje.

Geniet met volle teugen van het nieuwe Groei en Bloei seizoen.

Namens het bestuur,

Wijnand Romijn

Festival Gardenista verplaatst naar 2022

Het zag er zo goed uit maar helaas hebben wij het volgende bericht gekregen van de organisatie van het festival Gardenista:

De organisatie van Gardenista heeft besloten het groene festival te verplaatsen naar mei 2022. Vanwege de aanhoudende onzekerheid rondom het coronavirus wordt het evenement uitgesteld naar volgend jaar. Gardenista zou van 22 t/m 26 september plaatsvinden op Buitenplaats den Alerdinck. Het evenement trekt duizenden bezoekers van alle leeftijden uit het hele land en daarbuiten.

“Het is een enorme teleurstelling voor alle betrokkenen, exposanten en de deelnemers aan onze wedstrijden en de vele vrijwilligers die dit festival mogelijk maken” aldus Wilma Walenberg van het landelijk bestuur Groei & Bloei. “In 2022 bestaat KMTP/Groei & Bloei 150 jaar, dus we gaan er alles aan doen om Gardenista dan een extra feestelijke tint te geven”. De volgende editie van het groene festival Gardenista staat gepland voor 25 t/m 29 mei 2022.

De excursie van zaterdag 25 september zal dan ook geen doorgang vinden en vanwege de aanhoudende onzekerheid zullen wij ook geen alternatief programma maken voor deze dag.

Beste fietsliefhebbers.

Vanwege de coronapandemie zijn er sinds 2019 geen fietstochten meer georganiseerd. Nu, in 2021, heeft de fietstochtcommissie het toch gewaagd om op **zaterdag 28 augustus 2021**, een fietstocht voor Groei en Bloei in de omgeving van Rijsbergen-Breda-Wernhout-Zundert-Klein Zundert-Etten-Leur-Rijsbergen uit te zetten, met inachtneming van de dan geldende coronamaatregelen.

De route is ongeveer 36 km. en onderweg is er een stop voor de lunch.

Deze keer komen we samen bij:

Els en Johan Bastiaansen, Hellegatweg 10, 4891 ST te Rijsbergen.

Er is voldoende parkeerruimte. Hier begint de fietstocht.

Van **10.00 tot 10.30 kunt u inschrijven en tevens het inschrijfbedrag van € 8,00 voor leden of € 10,00 voor niet-leden afdragen.**

U ontvangt dan de beschrijving van de fietstocht.

Na de koffie of thee kunt u aan de tocht beginnen.

Onderweg is er een stopadres ingelast waar u op adem kunt komen en waar u een lunchpakket ontvangt en daar kunt nuttigen. Het adres staat in de routebeschrijving.

Om deel te nemen aan de fietstocht moet u zich wel **aanmelden vóór 23 augustus:**

- Telefonisch bij Riet en Ben van Peer, telefoonnummer: 076-5149404 of
- Per e-mail bij Trees en Rien Koeken, email adres: **mjkoeken@casema.nl**
Tel.nummer: 076-5613775.

Gezien het feit dat we elkaar al een hele poos niet hebben gezien of gesproken, verwachten wij een grote opkomst.

Mocht u verkouden zijn, dan gaan we ervan uit dat u zich tijdig afmeldt.

Tot horens en tot ziens.

De fietstochtcommissie.

Johan Snoek

Anton Laming

Ben van Peer (alleen telefonisch te bereiken)
Rien Koeken.
en de dames

Ria, Trees, Meggie en Riet

2-daagse tuinreis 2021

Alle voorbereidingen voor de 2-daagse tuinreis 2021 zijn klaar. Er is voortgebouwd op het reisprogramma van 2020 toen de reis niet door kon gaan. We gaan een 6-tal tuinen bezoeken in de provincies Utrecht en Gelderland en brengen een bezoek aan de oogstfair bij Kwekerij en Tuin De Boschhoeve. De bus doet zijn ronde op vrijdag 10 en zaterdag 11 september. We zullen met een beperkt aantal coronamaatregelen onze reis op een veilige manier kunnen uitvoeren. Het maximale aantal deelnemers is bereikt. Nieuwe inschrijvingen zijn niet meer mogelijk. De deelnemers houden we persoonlijk per e-mail op de hoogte. We kijken ernaar uit om de tuinen te gaan bewonderen.

De organisatie: Lia en Rina.

Lezing Cor Bras van Kwekerij Wico Planten.

Woensdag 15 september 2021

Wico planten is een kwekerij die de planten de tijd geeft om te groeien en op die manier goed door-wortelde planten wil leveren. Planten die de tijd krijgen om te groeien en daarna in de tuin een plaats krijgen waar ze zelf in de natuur ook zouden gaan staan. Deze planten zijn in balans en maken dan zelf anti-stoffen aan tegen ziektes en insecten. Deze planten zijn sterker en bloeien rijker. Als we dit voor de hele tuin voor elkaar krijgen, dan krijgen we een onderhoudsarme tuin. Ook is de tuin dan in balans en wordt ook bezocht door vogels, insecten en andere dieren.

Cor gaat ons hierover informeren.

Plaats: Prinsentuincollege, Frankenthalerstraat 15, Breda

Tijd: 19.30 uur

Peeters Hortensia zaterdag 18 september 2021

Bezoek aan Peeters Hortensia kwekerij

Locatie Hazeldonkse Zandweg 103

4762 PA Zevenbergen

Tijd : van 13 uur tot 17uur, bezoeken in tijdsblokken van één uur,
Maximaal 15 mensen per uur.

Op een oppervlakte van 32000m2 glas worden 10 soorten snijhortensia's geteeld zoals de Magical Amethyst.

Een bezoek dat zeker de moeite waard is; zeker voor alle bloemschikkers onder ons.

Voor vertrek is er een mogelijkheid om restanten snijhortensia's te kopen.

Aanbod is afhankelijk van het seizoen

Aanmelden bij Meggie Laming 0161431353 laming.meggie@gmail.com

Ook hier geldt: bent u verkouden, blijf dan thuis en meldt u zich dan af bij Meggie.

Najaarsgroenmarkt.

Op zaterdag 25 september 2021 organiseren wij onze gezellige Najaarsgroenmarkt.

Van 10.00 – 14.00 uur is iedereen welkom op Boerderij Wolfslaar, waar we weer de jaarlijkse Najaarsgroenmarkt organiseren. De afgelopen jaren waren een succes met veel bezoekers. Men kan weer bij de verschillende kramen leuke planten/struiken en aanverwante artikelen zoals plantensteunen, keramiek, zelfgemaakte jam en tuincuriosa kopen.

Dus het ideale moment om te zoeken naar dat ene plantje wat al een tijdje op je verlanglijstje staat of zomaar gezellig kletsen met andere plant- en tuinliefhebbers.

Dit alles tegen leuke hobbyprijsjes.

Voor de kinderen is er speelgelegenheid en ze kunnen genieten van de dieren op de boerderij.

Daarnaast hebben ze de gelegenheid om een leuk bloemstukje te maken.

Neem dan ook je kinderen of kleinkinderen, vrienden en

bekenden mee. Bij het Tuinhuis van Charlotte kun je terecht voor een lekkere kop koffie of lunch.

Tot ziens op 25 september van 10.00 – 14.00 uur! Iedereen is welkom, gratis entree.

Boerderij Wolfslaar

Wolfslaardreef 95 in Breda.

www.wolfslaarbreda.nl

Hartelijke groet van de Groenmarktcommissie.

Keramiekworkshop

Luizenpopjes, mutsen, uiltjes, schalen of muurmaskers boetseren onder leiding van Lia Romijn.

Creatief bezig zijn met een mooi eindresultaat. Bedenk van tevoren wat je zou willen maken en geef dit bij de opgave door. Als Lia weet wat bij iedereen de wensen zijn, kan zij alles goed voorbereiden. Het is een ontspannen bezigheid en voor iedereen te doen. Met een verrassend eindresultaat.

Maandagavond 11 oktober 2021 aanvang 19.30 uur.

Locatie gemeenschapshuis de Kievitslaar Rijsbergseweg 354, 4838EG Breda

Kosten zijn afhankelijk van uw keuze.

€ 15.50 voor muts, uiltje of luizen-pop **€17.50** voor muurmasker of schaal

Bij 10 deelnemers. (**€2,-** extra als u geen lid bent van Groei en Bloei)

Opgave t/m woensdag 6 oktober. Aanmelden bij: Meggie Laming tel. 0161 431353.

Betaling voor aanvang op rekeningnr. NL 60 RABO 010 46 30 353 ten name van KMTP afd. Breda met uw naam en lidmaatschapsnr.

Of mail: laming.meggie@gmail.com

De basiscursus tuinieren

De basiscursus tuinieren wordt bij voldoende aanmeldingen (minimaal 10) in Breda gegeven. Maar je kan je ook inschrijven om de cursus in Waalwijk te volgen (zie hieronder).

Basicursus Tuinieren bij Groei & Bloei De Langstraat.

Voor wie altijd al wat meer wil weten over tuinieren en hoe je meer plezier kunt halen uit de eigen tuin, maar niet goed raad weet met het stukje grond bij zijn of haar huis is er nu de Basicursus Tuinieren bij Groei & Bloei De Langstraat. Tijdens deze korte cursus leer je meer over een van de leukste hobby's die er is, bij Groei & Bloei, dé vereniging voor iedereen die van tuinen en bloemen houdt. Diverse onderwerpen komen tijdens deze cursus aan de orde en uiteraard is er alle ruimte voor de deelnemers om vragen te stellen over tuinieren en de problemen waar je zoal tegenaan kunt lopen in je tuin.

De Basicursus Tuinieren wordt gegeven door Wilma de Munnik. Zij is al een flink aantal jaren werkzaam als tuinarchitecte en daarnaast actief als bestuurslid bij Groei & Bloei De Langstraat. Wilma de Munnik kan je als geen ander op een begrijpelijke en eenvoudige manier de fijne kneepjes van het tuinieren uitleggen.

Elke cursist ontvangt een informatiemapje met de behandelde onderwerpen als naslagwerk. Tevens ontvang je aan het einde van de cursus een jaarkalender, "Wat te doen in de tuin", met alle werkjes die gedurende het jaar kunnen en soms moeten worden gedaan in de tuin. Handig om die bij de hand te hebben in je tuinschuur.

Cursusdata: Maandag 4 oktober, maandag 18 oktober en maandag 8 november 2021, telkens van 19.30 tot ca. 21.30 uur.

Locatie: Waalwijk of direct omliggende plaatsen.

Kosten voor drie lesavonden bedragen € 40,--, voor wie lid is van Groei & Bloei geldt de gereduceerde ledenprijs van € 35,--. Een kopje koffie/thee wordt verzorgd door Groei & Bloei. Aanmelden voor de Basicursus Tuinieren kan via het [Inschrijfformulier](#) of per mail naar info@delangstraat.groei.nl.

Na aanmelding ontvang je nadere informatie over de cursus en een betaalverzoek.

Zin in een nieuwe hobby?? Volg een cursus bloemschikken!!

Wie vindt het nou niet leuk om creatief bezig te zijn met materialen uit de natuur óf eigen tuin, aangevuld met mooie bloemen uit de winkel??

Heb jij ook zin om iedere 3 weken een gezellige les te volgen en met een mooie creatie naar huis te gaan?

Kom dan naar de inloopavond op donderdag **9 sept** vanaf 19.30u. waar je een indruk kunt krijgen van wat er zoal gemaakt wordt tijdens de cursus.

Plaats: Curio, Frankentalerstraat in Breda

De beginnerscursus gaat van start op woensdag 6 oktober.

Inlichtingen en inschrijven tijdens de inloopavond of bij Mirjam de Jong mj.de.jong-koopman@ziggo.nl

Je bent van harte welkom!!

ROTSTUINCLUB.

Lezing Willebrord Dorresteyn: Dinsdag 7 september; aanvang 19:00 uur

Alpenplanten en alpiene planten in 3D, wel bijzonder.

Fotograferen en planten gaan goed samen vinden Willebrord en zijn vrouw Willy.

Beiden zijn liefhebber van de Alpen en hebben nog een passie voor rotstuinen en, zoals boven reeds aangegeven, heeft Willebrord die hobby een extra dimensie gegeven met 3D.

In deze lezing maken ze ons deelgenoot van hun reizen door de Alpen en dan zullen we ook aparte zeldzame planten zien die er in 3D echt bijzonder mooi uitzien. Een aparte ervaring.

Ook niet-leden zijn welkom en kunnen deze lezing bijwonen, de kosten hiervan zijn € 3.50.

Lezing Jos Rogiers

21 september tuinclub Rozen in de border.

Rozen worden al eeuwenlang toegepast in tuinen. De aantrekkelijke bloemen, de lange bloeitijd en de grote sierwaarde van vele soorten bieden veel mogelijkheden. De voorbije twee decennia zijn er heel veel goede gezonde rozen verschenen, rozen die slechts een minimum aan onderhoud vragen en

waarvan het blad het hele seizoen mooi blijft. Jos Rogiers vertelt ons er alles over tijdens deze eerste lezing van het nieuwe seizoen. Op de foto een mooi opgebouwde border met 'Tantau Rosen'.

Van de Fotoclub

Op de laatste avond van afgelopen seizoen hebben we de foto's van de fototocht Belcrum besproken. Hieronder de top 3:

1. Annie Snoeren.

Een mooi doorkijkje waarbij de lichtmeting op de witte vormen is gedaan. Hierdoor wordt de rest donkerder gekleurd. Een mooi stilleven met prachtige lijnenspellen zowel schuin horizontaal als in de witte (en ook zwarte) vormen.

2. Tineke Wubben

Daar waar de meeste fotografen boven op de brug een foto maakten, koos Tineke voor een foto vanaf de onderzijde. Een mooie symmetrie, mede door het gebruik van een vierkante opname. De symmetrie kan nog meer versterkt worden door beide steunbalken vanuit een hoek te laten beginnen. De achtergrond is niet storend.

3. Elly Michielsen

Een mooie lichtinval bij deze foto. Het oog komt de foto binnen aan de rechter onderkant en gaat via de eerste tafel naar de tweede tafel en dan links naar de bar. Jammer dat de tekst boven de bar net niet goed leesbaar is.

Er is een mooie dieptelijn, mede veroorzaakt door het prachtige licht dat door de lichtkoepels schijnt.

De lezing die ik op 3 juni heb gehouden over het fotograferen van bloemen en planten was een groot succes. Ik heb vele positieve reacties mogen ontvangen. Mogelijk komt er een vervolg in het komend seizoen (online of op locatie).

Zaterdag 11 september vieren we ons 10-jarig bestaan van de fotoclub. We gaan met de fotoclub dan naar Middelburg waar een kop koffie met iets lekkers erbij gereed zal staan. Vervolgens zullen we de stad Middelburg op de plaat vastleggen. Na een gezamenlijke lunch is er tijd om naar een World Press Photo tentoonstelling te gaan of nog verder te fotograferen. Het resultaat van deze tocht is te zien in de nieuwsbrief van oktober.

Met vriendelijke groet,

Richard Rood

Groei en Bloei Open tuinen dag 8 augustus 2021, terugblik.

In de aanloop van de open tuinen dag is er door de tuineigenaren die hun tuin hebben opengesteld veel werk verricht om hun tuin op en top in conditie te brengen. In 2020 is er geen open tuinen dag geweest en de verwachting was dat er wel eens veel bezoekers zouden kunnen komen. Er moest daarom niet alleen zorg worden besteed aan de planten, maar ook aan de parkeergelegenheid, de koffie- en theevoorziening, toiletgebruik en de handhaving van de coronaregels. In de meeste plaatselijke krantjes, in De Bode en in dagblad De Stem, is aandacht gevraagd en gekregen voor de open tuinen dag. In De Moerdijkse Bode zelfs een hele pagina en De Stem kwam met een stukje vóór en een uitgebreid stuk met foto ná de open tuinen dag. Ook op facebook en onze website is een oproep gedaan. En dat werkte!!

Het oorspronkelijke idee was om in zoveel mogelijk dorpen/plaatsen in de regio van Groei en Bloei, afdeling Breda e.o. tuinen te bezichtigen. Omdat er weinig respons kwam op een oproep in een nieuwsbrief moest worden teruggevallen op de samenwerking met de gemeente Moerdijk in 2019. Hierdoor hebben 7 tuinen in deze gemeente zich aangemeld en spontaan hebben Piet van de Klundert in Prinsenbeek en Ilse Rood en Anja Peters in Bosschenhoofd zich ook aangemeld. Bij

Piet zijn veel mensen uit de omgeving van Prinsenbeek op bezoek gekomen, maar ook uit Roosendaal en de Hoekse Waard. In de Plukkerij in Bosschenhoofd was de aanloop gestaag de hele dag, waardoor aan iedere bezoeker aandacht gegeven kon worden. De gedachte blijft om een soort estafette te organiseren waarin aangesloten wordt bij bestaande initiatieven. Dat hoeft dus geen Groei en Bloei activiteit te zijn. Als we de agenda's van de verschillende plaatsen waar een opentuinroute wordt georganiseerd op een centrale plek verzamelen, kunnen we dat via de (social)media bekendheid geven. En we kunnen aansluiten bij midden-Brabant, Hoekse Waard, Roosendaal en Bergen op Zoom. Die centrale plek mag best bij Groei en Bloei, afdeling Breda komen te liggen. Wel moet ik eerlijkheidshalve zeggen dat ik nog niet

helemaal goed in beeld heb wat er al gecentraliseerd en geregeld is. Zo heb ik nog niet uitgezocht hoe het werkt als open tuinen gemeld worden bij Groei en Bloei landelijk. Er valt dus nog wat te leren. Heb je zin om mee te doen in 2022 dan verneem ik dat graag.

Nu goed, de open tuinen dag op 8 augustus 2021 zelf. Het weer verschilde van plaats tot plaats. In Bosschenhoofd zijn enkele buitjes gevallen en in Klundert helemaal niets. Kortom, het was een geweldige dag om er eens op uit te trekken. Met een bezoekersaantal dat varieerde van 44 tot 169 mogen we van een zeer geslaagde dag spreken. De tuinen zijn heel verschillend. Dat leg ik nog even uit. In Standdaarbuiten was een tussenwoning met een kleine voortuin en gemiddelde achtertuin. Er stonden alleen inheemse planten en 81-jarige Connie, die alles een fikse opknappbeurt had gegeven, had een boeiend verhaal over haar tuin en veel kennis van planten. Niet iedereen had het geduld om naar haar te luisteren. Een gemiste kans. In Willemstad bij Giel en Els Kamp was een tuin in opbouw te zien met percelen vaste planten en een grote visvijver. Bij de familie Schot viel de rotstuin aan de voorkant op en was een ieder verbaasd over de omvang van de achtertuin. De bijzondere en vele kleine boompjes waren een echte eyecatcher. De Fuchsiade in Oude Molen viel op door de vele verschillende bloeiende planten en de honingraatmotieven van de plantperken. Karin Snel en Erik van Andel wonen in een dijkwoning met aan de zij- en achterzijde van hun huis een geordende tuin met een kasje en dieren en een geweldig uitzicht op de weide. Ook hier waren stekjes te koop. Coby en Meint zijn met hun Schanse Dijkstuin een begrip bij Groei en Bloei en in hun omgeving. Vele kennen de tuin en keren er weer naar terug. Het ijzerwerk, de jammetjes en stekjes zijn een gewild product bij de tuinbezoekers. Bij Marian in Zevenbergen was het een komen en gaan van bezoekers die inspiratie kwamen opdoen bij de bloemenzee en de uitleg van haarzelf.

Wij mensen hebben de neiging om de enkele negatieve opmerking zwaarder te laten wegen dan de vele blije en positieve reacties. Ook al kan je na enkele overwegingen het van je schouders laten afglijden, het doet je toch wat. Jammer dat dit ook tijdens deze open tuinen dag is gebeurd. De tuineigenaren hebben met liefde en plezier, zeg maar gerust met passie, veel werk aan hun tuin besteed en het getuigt van moed om dit aan anderen te tonen.

Ook de PR heeft goed werk geleverd en dat heeft ertoe geleid dat er minstens één nieuw lid is aangemeld. Vier mensen hebben het inschrijfformulier meegekregen.

Wijnand Romijn

Bijen- en vlindertuin Boshoven

In bijen- en vlindertuin Boshoven willen we fruitbomen aanplanten en een groente- en kruidentuin maken uit grootmoeders tijd. Ook willen we gevarieerde borders met waardplanten aanleggen, waarop wilde bijen en vlinders hun eitjes kunnen leggen voor de voortplanting en het hele jaar nectar en stuifmeel kunnen vinden voor hun larven. Waardplanten: op aarde voor bijen en vlinders van onschatbare waarde. Wat is het u waard?

Met uw hulp kunnen we in de landelijke boerenschuur een educatieve ruimte inrichten en in de tuin de borders aanvullen met een grote verscheidenheid aan waardplanten

Meer informatie en doneren kan op: [klik hier](#)

Oproep:

Geachte heer / mevrouw.

Het buitenmuseum van Brabants Museum Oud-Oosterhout beschikt naast 270 gebouwminiaturen over een prachtige tuin, die zich ontwikkelt tot het niveau van de vroegere Floraliatuin in Oosterhout.

Een dergelijk doel is met een beperkte ploeg vrijwilligers moeilijk te bereiken. Wij zijn daarom op zoek naar mensen, die aan de ontwikkeling van onze tuin een bijdrage willen leveren

Daarom mijn vraag aan u of wellicht leden van uw vereniging hierin geïnteresseerd zijn.

Deskundigheid en creativiteit zijn welkom, maar er is ook ruimte om ervaring op te doen in tuinonderhoud.

Binnen het bestuur van Brabants Museum Oud-Oosterhout ben ik o.a. verantwoordelijk voor de tuin van het buitenmuseum.

Mocht u mogelijkheden zien om tot een bepaalde vorm van samenwerking te komen dan verneem ik dat graag van u.

Met vriendelijke groet.

Bart van Nies.

Bestuurslid, tel. 06 40344234

Wat te doen in september?

Inrichting en aanleg

- Houd de uitverkoop van tuinmeubels in het lokale tuincentrum in de gaten.
- Zet steeketiketten bij vaste planten voordat ze afsterven.
- Maak een beplantingsplan en bestel voorjaarsbollen of verwilderingsbollen.

Zaaien en planten

- Week bolletjes van winterakoniet en bosanemoon een nacht in water voordat je ze plant
- Plant herfst- en winterbloeiende cyclamen in bakken en onder bomen en struiken; ze kunnen goed tegen droogte.
- Zaai goudbloem, korenbloem (*Centaurea*) en klaproos voor bloei volgend jaar.
- Plant en verplant nu groenblijvers.
- Een boom aanschaffen? Ga kijken bij een tuincentrum of kweker, want nu is het blad nog goed te zien.

Stekken en delen

- Deel vaste planten die al twee tot drie jaar op dezelfde plaats staan om ze te verjongen.

Snoeien

- Verhuis tweejarige planten zoals vingerhoedskruid (*Digitalis*), naar een goede plek.
- Knip de bloemen van de hortensia als ze leerchtig aanvoelen. Zet ze in een vaas met een laagje water om ze te drogen.
- Verwijder wekelijks uitgebloeide bloemen van dahlia, roos en eenjarige zomerbloeiers.

- Knip aangevreten, opgerolde en door meeldauw aangetast bladeren uit bomen en struiken en gooi ze weg (niet bij de compost!).
- Breng onder hagen een laagje compost aan.
- Blijf camelia en rododendron water geven, ze vormen nu de knoppen voor volgend jaar.
- Snoei, indien nodig, kuipplanten bij. Dit klusje kun je het beste doen nu ze nog buiten staan. Snoeiplekken herstellen in de buitenlucht het snelst.
- Knip lavendel rondom ongeveer 10 cm terug om de vorm compact te houden.
- De groei is nu wel uit de hagen. Daarom is september een goede maand om ze nog eens te knippen. Dan gaan ze goed strak de winter in. Begin met de zijkanten, werk van boven naar beneden en laat de haag taps toelopen, zodat ook de onderste takken licht vangen
- Snoei de takken van de braam en Japanse wijnbes die vrucht hebben gedragen tot de grond af.

Planten verzorgen

- Zet plantensteunen bij monnikskap (*Acynitum*), leverkruid (*Eupatorium*) en asters.
- Plaats ook plantensteunen bij zonnebloemen, dahlia's, asters en andere laatbloeiers die wel een steuntje kunnen gebruiken.

Moestuin

- Zaai raapstelen en winterpostelein.
- Pluk appels en peren op tijd om te voorkomen dat ze op de grond vallen en beschadigd raken.
- Tomaten kun je plukken, ook als ze nog groen zijn. Leg ze in de zon om rood te verkleuren.
- Pluk boontjes op tijd. Anders worden ze steeds dikker en zijn dan niet zo lekker meer.

Kas

- Ruim de kas op om plaats te maken voor planten die er straks overwinteren.
- Zaai nu al pronkerwt (*Lathyrus*) in de koude kas voor een snelle start volgend jaar.

Gazon

- Zaai gras, want dat kan nu nog. Weinig zon? Koop dan speciaal graszaad voor schaduw. Zaai ook nu kale plekken in het gazon bij en werk kuiltjes weg.
- Maai het gras in september en oktober minder kort.

Vijver

- Knip de bruine bladeren van waterplanten af. Haal af en toe met een schepnet het ingewaaid blad uit de vijver.
- Haal een stok door het water en draai deze rond om draadwieren uit de vijver te halen.
- Span een net over de vijver zodra eerste bladeren vallen.
- Verwijder afgestorven waterplanten uit de vijver voor ze naar de bodem zinken en gaan rotten.

Dieren

- Haal oud nestmateriaal uit nestkastjes en schrob ze schoon met heet water en groene zeep.

Terras

- Schrob of spuit bestrating en vlonders algenvrij.
- Trek met een voegenmes onkruid en mos uit de terrasvoegen.

Overig

Zet vaste planten die niet naar je zin staan, op een andere plek

Bron: vtwonen

GARDEN TOURS

TUINREIZEN NAAR ALLE WINDSTREKEN

Voor meer informatie:
www.gardentours.nl

James Wattstraat 2a, 3261 MB Oud Beijerland
Tel.: 088 - 007 13 00, e-mail: info@gardentours.nl
Website: www.gardentours.nl

www.gardentours.nl

TUINCENTRUM OOSTERHOUT

Het complete tuincentrum

HEERLIJK SMULLEN IN
DE PROEFTUIN

**INDOOR
SPEELPARADIJS**

**Tuincentrum Oosterhout · Damweg 7
4905 BS Oosterhout · www.tuincentrumoosterhout.nl**

www.tuincentrumoosterhout.nl

BRAAT
makers van groenbeleving

BRAAT – makers van groenbeleving – Achterstraat 6 B, 4911 AZ Den Hout
0162 74 81 90 – info@braatgroenbeleving.nl – www.braatgroenbeleving.nl

www.braatgroenbeleving.nl

**Bloem- en Tuincentrum
Graszodenkwekerij**

**AVRI Graszoden,
onkruidvrij en
altijd vers uit
eigen kwekerij!**

Heistraat 47, 4909 BD Oosteind | Grens Oosterhout - Dongen
Tel.: 0162 - 312913 | Fax: 0162 - 319874
www.avri-tuincentrum.nl | info@avri-tuincentrum.nl

Graszoden zijn via de webshop te bestellen en kunnen thuisbezorgd worden.

Zie: <https://www.avri-tuincentrum.nl>